

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322201841
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8322201841.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Kataríny Krochtovej, v spore žalobcov: 1. F. J., nar. XX.XX.XXXX, 2. J. J., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom Y. XXX, obaja právne zastúpení JUDr. Janou Šepeľovou, advokátkou so sídlom Nám. slobody 13/25, 066 01 Humenné, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzska republika, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zast. Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s.r.o., so sídlom Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, IČO: 36 862 169, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a vydaní bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 12Csp/58/2022 zo dňa 18.10.2023, takto jednomyselne

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku I. tak, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a Zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovej Zmluvy o poskytovaní platobných služieb, uzavretej dňa 18.09.2015 medzi právnym predchodcom žalovaného na jednej strane a na strane druhej žalobkyňou v 1. rade ako dlžníkom a žalobcom v 2. rade ako spoludlžníkom, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Potvrďuje rozsudok vo výroku II.

III. Žalobcom v 1. a 2. rade priznáva voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“ a „súd“) napadnutým rozsudkom vo výroku I. určil, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcová Zmluva o poskytovaní platobných služieb č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 18.09.2015, je bezúročná a bez poplatkov. Vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 7.404,64 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo výroku III. priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 137 písm. a) a d) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), § 497 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2 a 5, § 54 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, 15 písm. b), 16 a 17, § 9 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch

a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“ a „zákon č. 129/2010 Z. z.“).

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobkyňou v 1. rade ako dlžníčkou a žalobcom v 2. rade ako spoludlžníkom bola dňa 18.09.2015 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pretože v danej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu súd skúmal, či predmetná zmluva obsahuje podstatné náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd konštatoval, že v zmluve nie je uvedené bydlisko žalobcu v 2. rade ako spoludlžníka, ktorého uvedenie vyžaduje § 9 ods. 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch. Táto skutočnosť má za následok, že zmluvu je potrebné podľa § 11 ods.1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročnú a bez poplatkov. V zmluve nie je uvedený ani dátum narodenia žalobkyne v 1. rade ako dlžníka, avšak podľa názoru súdu táto skutočnosť nemôže mať za následok, že zmluvu je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, že v zmluve je uvedené rodné číslo žalobkyne v 1. rade, ktoré dostatočne postačuje na identifikáciu osoby dlžníka. S poukazom na charakter spotrebiteľskej zmluvy súd skúmal aj skutočnosť, či právny predchodca žalovaného pred uzatvorením zmluvy so žalobcami skúmal bonitu t.j. schopnosť žalobcov splácať úver. V osobnom dotazníku, na základe ktorého bol žalobcom poskytnutý úver, je uvedené, že čistý mesačný príjem žalobkyne je vo výške 496,- EUR, čistý mesačný príjem žalobcu je vo výške 715,- EUR, rodinné prídavky nepoberajú, ďalšie zdokladované príjmy sú vo výške 314,- EUR (bez upresnenia). Medzi mesačnými výdavkami boli uvedené platby za nájom, plyn, elektrinu a pod. vo výške 133,- EUR a splátka hypotéky vo výške 266,- EUR. Vo výplatnej páske žalobkyne za mesiac august 2015 je uvedená suma vo výške 453,04 EUR (rozpor so sumou uvedenou v osobnom dotazníku). Z výpisu z účtu žalobkyne za mesiac august 2015 je zrejmé, že bolo uskutočnených 9 kreditných transakcií spolu v sume 1 368,25 EUR a 20 debetných transakcií spolu v sume 1 654,44 EUR. Z výpisu z účtu žalobcu za mesiac august 2015 vyplýva, že jeho príjem za mesiac júl 2015 bol vo výške 715,26 EUR (v zhode s údajom z dotazníka) - jediná kreditná transakcia, z účtu boli vykonané debetné transakcie v celkovej výške 733,49 EUR. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalovaný poukazoval na register NRKI, avšak nepreukázal, že žalobcov v registri skutočne lustroval a s akými výsledkami. Taktiež nepreukázal, na základe čoho žalobcovia žalovanému preukázali ďalšie zdokladované príjmy vo výške 314,- EUR, ktoré boli žalobcami uvedené v dotazníku. Súd má za to, že výdavky žalobcov neboli skúmané v dostatočnom rozsahu s odbornou starostlivosťou, a preto si žalovaný nesplnil povinnosť, ktorú mu ukladá § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, a to s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Pre naplnenie podmienok uvedených v ustanovení § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa bez náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Konanie žalovaného nemožno preto vyhodnotiť inak ako hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalobcov úver splácať. Na strane veriteľa ide o nezodpovedný prístup bez odbornej starostlivosti a takémuto konaniu nemožno priznať súdnu ochranu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je súd toho názoru, že v tomto prípade žalovaný hrubo porušil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, čoho následkom je, že sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Z uvedených dôvodov preto súd žalobe vyhovel, pretože právny predchodca žalovaného poskytol žalobcom úver vo výške 17.600,- EUR, pričom žalobcovia už uhradili žalovanému sumu 25.004,64 EUR, z čoho vyplýva, že žalobcovia uhradili žalovanému navyše sumu 7.404,64 EUR. Súd preto priznal uvedenú sumu žalobcom titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré získal žalovaný na ich úkor.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a v zmysle zásady zodpovednosti za výsledok v spore priznal v celom rozsahu úspešným žalobcom v 1. a 2. rade nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanému.

5. Proti všetkým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný tvrdiac, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie podal z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP.

6. Žalovaný poukazujúc na súdom definované nedostatky v zmluve podľa § 9 ods. 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. namietal, že žalobca v 2. rade nie je dlžník, jedná sa o spoludlžníka. Predmetný úver bol poskytnutý dlžníkovi. Spoludlžnícky záväzok v tomto prípade predstavuje jednu z vyžadovaných záruk pre poskytnutie predmetného úveru tak, ako je to uvedené v Štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere. Uvedené priamo vyplýva z bodu 1.1., ods. 1., Časti 1. a Časti 2. Úverovej zmluvy, keď spoludlžník s dlžníkom, ktorí sú pre účely Úverovej zmluvy subsumovaní pod označenie „Klient“, sú povinní poskytnúť úver vrátiť, zaplatiť dohodnuté úroky a poplatky a plniť ďalšie povinnosti dohodnuté v Úverovej zmluve. Z uvedeného jasne vyplýva, že poskytnutý úver podľa Časti 1. a Časti 2. Úverovej zmluvy bol poskytnutý žalobkyni v 1. rade ako dlžníkovi, ktorá je v Úverovej zmluve uvedená riadne a v súlade s predpísanou zákonnou právnou úpravou. Podľa názoru žalovaného prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný ďalej argumentoval tým, že žalobcovia prvýkrát poukázali na absenciu bydliska žalobcu v 2. rade v Úverovej zmluve až na pojednávaní konanom dňa 14.08.2023. Súd sa dovedty touto skutočnosťou vôbec nezaoberal, žalobcovia v tejto súvislosti námietku nevzniesli, zo strany súdu neprebehlo žiadne dokazovanie a uvedené ani nebolo predmetom predbežného právneho posúdenia. V súvislosti so závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k skúmaniu bonity spotrebiteľa žalovaný uviedol, že nemôže s uvedenými závermi prvoinštančného súdu súhlasiť. Uvádza, že ním skúmaná bonita žalobcov je odzrkadlená v listine - Osobný dotazník zo dňa 18.09.2015. Uvedená listina predstavuje prílohu k Úverovej zmluve a vyplývajú z nej viaceré faktory kľúčové pre poskytnutie úveru, akými sú: osobné údaje žalobcov, čistý mesačný príjem žalobcov, informácie o spôsobe bývania žalobcov, výške mesačných platieb, splátke hypotéky, ďalších príjmoch a pod.; na spracovanie týchto údajov dávali žalobcovia žalovanému súhlas na spracovanie osobných údajov, a to podpisom tejto listiny. Žalobkyňa v 1. rade dňa 17.08.2015 opätovne požiadala žalovaného o poskytnutie finančných prostriedkov, a to vo výške 5.000,- EUR na kúpu automobilu. Dňa 18.09.2015 boli žalobkyni v 1. rade zaslané predmetné zmluvy na e-mail: L. Žalobkyňa v 1. rade kontaktovala žalovaného dňa 23.09.2015 z telefónneho čísla: XXXXXXXXXX, že čaká na partnera - žalobca v 2. rade kvôli podpisu Úverovej zmluvy z dôvodu, že bol v tom čase odcestovaný. Dňa 02.10.2015 žalovaný obdržal podpísanú Úverovú zmluvu spoločne od žalobcov spoločne s ostatnou zmluvnou dokumentáciou, ako aj kópiu občianskych preukazov, výpisy z účtov (Slovenská sporiteľňa, a.s. Prima banka Slovensko, a.s., a to za mesiac 8/2015) a výplatnú pásku žalobkyne v 1. rade za mesiac 08/2015. Dňa 08.10.2015 žalovaný telefonicky kontaktoval žalobkyňu v 1. rade s tým, že úver je schválený a dňa 13.10.2015 bola žalobcom odfinancovaná suma vo výške 17.600,- EUR. Žalovaný v nadväznosti na vyššie uvedený kontrakčný mechanizmus uvádza, a to v súvislosti s následnou kontrolou údajov, že údaje uvedené v žiadosti o úver sú posudzované vždy individuálne na základe interných predpisov žalovaného a žiadateľ o úver svojim podpisom potvrdzuje ich pravdivosť. Vzhľadom na vyššie uvedené má žalovaný za to, že za žiadnych okolností nemohlo z jeho strany dôjsť k hrubému porušeniu jeho povinnosti konať s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalobcov splácať spotrebiteľský úver. Žalovaný posudzoval schopnosť žalobcov splácať úver dostatočným spôsobom a v súlade so Zákom o spotrebiteľských úveroch. Za týmto účelom u žalobcov preveril ich mesačné príjmy a výdavky, zisťoval ich rodinný stav a zároveň vykonal lustráciu v príslušných úverových registroch. Žalovaný tiež poukazuje na to, že výrok I. napadnutého rozsudku je zmätočný, pretože súd určil, že Úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov. Zo samotného názvu Úverovej zmluvy vyplýva, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere a o zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej a karty a rámcovú zmluvu o poskytnutí platobných služieb. Úverová zmluva teda v sebe subsumuje viac úverových produktov; v tomto prípade klasický spotrebiteľský úver podľa Časti 1. Úverovej zmluvy a revolvingový spotrebiteľský úver podľa Časti 2. Úverovej zmluvy. Predostreté znenie výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie tak robí samotné súdne rozhodnutie nevykonateľným. Zo strany žalovaného je tiež nutné spomenúť, že predmetný výrok súdneho rozhodnutia sa prieči aj právnej úprave zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže uvedený právny predpis spája s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutý spotrebiteľský úver, a nie Úverovú zmluvu ako takú. Z uvedeného dôvodu je preto predmetné súdne rozhodnutie zmätočné, neurčité, no najmä materiálne nevykonateľné, keďže z neho jasne a zrejme nevyplýva, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorého z úverov ide. Na základe uvedeného žalovaný žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu náhradu trov konania.

7. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému

je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s nesprávnym právnym posúdením, nesprávnym skutkovým zistením a porušením práva na spravodlivý proces a dospel k záveru, že za účelom zabezpečenia riadnej vykonateľnosti rozsudku je potrebné zmeniť výrok I. rozsudku a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

10. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obstoje v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie. Keďže odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné konanie a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zdôraznenie dodáva:

11. Súd prvej inštancie správne právne posúdil zmluvný vzťah medzi žalobcami ako spotrebiteľmi a právnym predchodcom žalovaného (CETELEM SLOVENSKO a.s.) ako dodávateľom, keď Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb zo dňa 18.09.2015 vyhodnotil ako spotrebiteľský právny vzťah v zmysle § 52 a násl. Občianskeho zákonníka. Z označenia žalobkyne v 1. rade rodným číslom a bydliskom a žalobcu v 2. rade dátumom narodenia, vyplýva, že ide o spotrebiteľov, ktorí vstúpili do zmluvného vzťahu s dodávateľom a na podpis im bola predložená formulárová zmluva.

12. Žalovaný namietal, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil nesprávne právne závery, ak úver na základe predmetnej spotrebiteľskej zmluvy považoval za bezúročný a bez poplatkov pre neuvedenie bydliska žalobcu v 2. rade, ktorý bol spoludlžníkom. V súvislosti s touto námietkou žalovaného odvolací súd uvádza, že žalobca v 2. rade ako spoludlžník pristúpil k záväzku žalobkyne v 1. rade a stal sa popri nej voči dodávateľovi zaviazaný spoločne a nerozdielne, pričom dodávateľ mohol požiadať o splnenie dlhu ktoréhokoľvek dlžníka alebo oboch súčasne. S poukazom na uvedený právny režim bol žalobca v 2. rade povinný plniť dodávateľovi, pričom sa tak stalo na základe spotrebiteľskej zmluvy, ktorú obaja žalobcovia uzavreli s dodávateľom. Žalobca v 2. rade s poukazom na uvedenie dátumu narodenia v zmluve bol spotrebiteľom a bol povinný z nej dodávateľovi plniť. Žalobca v 2. rade spiera definíciu spotrebiteľa podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, pretože pri uzavretí zmluvy nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Ak teda ust. § 9 ods. 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských vyžaduje uvedenie mena, priezviska, dátumu narodenia, rodného čísla a adresy trvalého pobytu spotrebiteľa, je potrebné, aby uvedené zákonné predpoklady boli splnené nielen pri dlžníkovi, ale aj pri spoludlžníkovi, ktorý za splnenie záväzku zodpovedá dodávateľovi spolu s dlžníkom spoločne a nerozdielne. Doslovným výkladom ust. § 9 ods. 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý je pre orgány verejnej moci, ktoré sú povinné postupovať *secundum et intra legem*, t. j. podľa práva a na jeho základe, pravidlom, je potrebné dospieť k záveru, že táto právna norma vyžaduje uvedenie označených údajov u spotrebiteľa, ktorými sú obaja žalobcovia. Vychádzajúc z uvedeného dôvodu odvolací súd považuje skutkové závery súdu prvej inštancie za správne a rovnako sú správne aj právne závery, ktoré súd prvej inštancie z toho vyvodil. Vzhľadom na to, že v posudzovanej zmluve nie je uvedený údaj o trvalom bydlisku žalobcu v 2. rade, je potrebné úver plynúci z tejto zmluvy považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b), a to pre nesplnenie podmienky podľa § 9 ods. 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch.

13. Pokiaľ žalovaný namietal, že absenciu predpokladu uvedenia bydliska žalobcu v 2. rade žalobcovia predniesli až na pojednávaní dňa 14.08.2023, odvolací súd aj uvedenú námietku vyhodnotil ako nedôvodnú. Nemožno prisvedčiť argumentu žalobcu o tom, že súd prvej inštancie v tomto smere nevykonal dokazovanie. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 14.08.2023 je zrejmé, že žalobcovia tento argument predostreli. Na pojednávaní bol prítomný právny zástupca žalovaného, ktorý sa s daným argumentom žalobcov oboznámil, poznal ho a mal možnosť naň reagovať. V spotrebiteľských sporoch je súd povinný podrobiť spotrebiteľskú zmluvu *ex offio* súdnej kontrole. Je nepochybné, že v tomto

spore samotní žalobcovia namietali uvedený nedostatok zmluvy pred vyhlásením uznesenia o ukončení dokazovania. Naznačený postup súdu prvej inštancie je v súlade s § 154 CSP a zodpovedá obsahu základného práva na spravodlivý proces.

14. Ďalšou odvolacou námietkou žalovaného bol jeho nesúhlas so závermi súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch pre nesplnenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona.

15. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné poukázať na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22CoCsp/24/2023 zo dňa 19.12.2023, ktoré uvádza očakávaný postup dodávateľa pri skúmaní bonity spotrebiteľa, aby ho bolo možné vyhodnotiť súladne s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch: „Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak aj výdavkov“.

16. Veriteľ je povinný pri poskytovaní spotrebiteľského úveru postupovať obozretne a s odbornou starostlivosťou, ktorú je povinný preukázať [§ 7 ods. 15 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch]. V danom prípade žalovaný zistil výšku mesačného príjmu žalobcov, ktorí v osobnom dotazníku uviedli, že tento u žalobkyne v 1. rade predstavuje 496,- EUR a u žalobcu v 2. rade 715,- EUR. Okrem toho uviedli, že majú ďalšie príjmy vo výške 314,- EUR. O aký druh príjmu a či vôbec daný príjem zodpovedá realite, právny predchodca žalovaného nepreveril. Žalobcovia ďalej uviedli pravidelné mesačné výdavky (nájom, plyn, elektrina a pod.) vo výške 133,- EUR. Uviedli tiež splátku hypotéky vo výške 266,- EUR. Je nepochybné, že žalobcovia žalovanému pred uzavretím zmluvy predložili výpisy z účtu a výplatnú pásku len za jeden mesiac predchádzajúci uzavretiu zmluvy. Žalovaný sa s uvedenými dôkazmi uspokojil. Zároveň bolo preukázané, že výška mesačného príjmu uvedená žalobkyňou v 1. rade (496,- EUR) nekorešpondovala so sumou uvedenou na výplatnej páske za mesiac august 2015 (453,04 EUR). Hoci žalovaný tvrdil, že vykonal lustrácie žalobcov v NRKI, tvrdenie nepreukázal, keďže nepredložil dôkaz o tom, že naznačený postup aj vykonal. Bez ďalšieho tak nemohol hodnoverne, obozretne a s odbornou starostlivosťou preveriť výdavky žalobcov v kontexte ich príjmov. Ak sa žalovaný v tejto súvislosti bránil formou vedenia kontraktčného procesu vedúceho k uzavretiu zmluvy, súd túto argumentáciu vyhodnotil ako nepodstatnú vo svetle splnenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd je toho názoru, že postup právneho predchodcu žalovaného pri preverovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver bol značne formálny. V tejto súvislosti žalovaný výslovne disponoval len údajmi uvedenými žalobcami, výplatnou páskou žalobkyne v 1. rade za mesiac predchádzajúci uzavretiu zmluvy a výpismi z účtu oboch žalobcov

rovnako za mesiac predchádzajúci uzavretiu zmluvy. Právny predchodca žalovaného hodnoverne a ani s odbornou starostlivosťou nepreveril domáci rozpočet žalobcov a dopad výdavkov na ich príjmy.

17. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov poskytnutých spotrebiteľom. V zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je hrubým porušením povinnosti podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona posudzovanie bonity spotrebiteľa bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Zákon v rámci jednej alternatívy vyžaduje kumulatívne zistenie údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa a v rámci druhej alternatívy stanovuje nahliadnutie do príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Ak aj právny predchodca žalovaného poznal údaj o výške príjmu žalobcov (aj to len za mesiac predchádzajúci uzavretiu zmluvy), nepreveril ich výdavky, čím nemohol splniť ani jednu z možných alternatív skúmania bonity s odbornou starostlivosťou, pretože nepreukázal, aby nahliadol do príslušnej databázy alebo registra. Z tohto dôvodu je potrebné konštatovať, že právny predchodca žalovaného hrubo porušil svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona.

18. Žalovaný súčasne namietal, že I. výrok napadnutého rozsudku je nevykonateľný z dôvodu, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere a Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a rámcová Zmluva o poskytovaní platobných služieb zo dňa 18.09.2015 v sebe zahŕňa viac úverových produktov a nie je zrejmé, vo vzťahu ku ktorému úveru bola konštatovaná bezúročnosť a bezpoplatkovosť. K uvedenej námietke odvolací súd dodáva, že právne následky bezúročnosti a bezpoplatkovosti sú spojené so zmluvou ako celkom, keďže nedôsledné skúmanie bonity žalobcov a nedostatok v úvodných ustanoveniach zmluvy je spojené so všetkými úverovými produktmi, ktoré zmluva zahŕňa.

19. Keďže medzi stranami nebolo sporné, že právny predchodca žalovaného poskytol žalobcom úver vo výške 17.600,- Eur a žalobcovia zo zmluvy plnili sumu 25.004,64 Eur, správne súd prvej inštancie s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru uložil žalovanému zaplatiť žalobcom titulom bezdôvodného obohatenia sumu 7.404,64 Eur ako rozdiel medzi prijatými splátkami a poskytnutým úverom. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku II. potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

20. Ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) a § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spájajú právne následky bezúročnosti a bezpoplatkovosti so samotným úverom, a nie so zmluvou, preto odvolací súd z uvedeného dôvodu postupom podľa § 388 CSP zmenil napadnutý výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie tak, ako to vyplýva z výroku I. tohto rozsudku. Žalobcovia v žalobe žiadali určiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetnej zmluvy. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že ak žalobcovia označili v žalobe presne, určite a zrozumiteľne spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti, súd nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadrí vo výroku svojho rozhodnutia rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca domáhal. Iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia pritom nie je viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 9. 2010, sp. zn. 5 Cdo 254/2009).

21. O trovách prvoinstančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v celom rozsahu úspešným žalobcom priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Aj napriek tomu, že na odvolanie žalovaného došlo k čiastočnej zmene napadnutého rozsudku, je odvolací súd toho názoru, že na strane žalobcov ide o plný úspech, keďže odvolací súd vykonal formálnu zmenu výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie (pri celkom zjavne zrozumiteľnom obsahu tohto výroku) za účelom jeho zosúladenia s aplikovanou právnou normou a rovnako za účelom jeho vykonateľnosti.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP)